

**REVISTA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL ȘI
SPECIAL INTEGRAT DIN JUDEȚUL ALBA**

ÎMPREUNĂ SPRE VIITOR

**Nr 15
2025**

ISSN 2784-0565

ISSN-L 2784-0565

**Editura
Universul Școlii**

REVISTĂ AVIZATĂ DE INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA

COORDONATORI

-prof. **Cornel Stelian SANDU**, Inspector Școlar General - Inspectoratul Școlar Județean Alba

-prof. **Delia Angela GHEORGHIȚĂ**, Inspector Școlar General Adjunct - Inspectoratul Școlar Județean Alba

-prof. **Dan CHERECHEȘ**, Inspector Școlar General Adjunct - Inspectoratul Școlar Județean Alba

-prof. **Monica PAUL**, Inspector pentru Învățământ Special - Inspectoratul Școlar Județean Alba

-prof. **Eugenia Marcela Dărmășuș**, Director Casa Corpului Didactic Alba

REDACTORI:

Prof. Rodean Rodica
Prof. Sevestrean Gabriela

COPERTA:

Grafică: prof. Feneșan Teodora

CONTACT:

revistaspecialab@yahoo.com
Analist programator: POPA IOAN

Responsabil Editura:
LIGIA OROS

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII
Alba Iulia, Str. Gabriel Bethlen, Nr.7, Cod 510009
Tel. 0258/826147, Fax 0258/833101
Web: www.ccdab.ro, e-mail:office@ccdab.ro

COLABORATORI

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ALBA IULIA

- prof. Boescu Nicoleta Magdalena
- prof. Enculescu Maria
- Prof. Teodorescu Cecilia Steliana

LICEUL TEHNOLOGIC „TIMOTEI CIPARIU” BLAJ

- Prof. Cădar Iulia
- Prof. Sevestrean Lucian
- Prof. Mara Paula
- Prof-ed. Bocea Ioana
- Prof- ed. Mărginean Mircea

CUPRINS

- Particularitățile achiziției limbajului în contextul dizabilității cognitive-Prof. Mara Paula, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj.....pag. 3
- Strategii de negociere în managementul clasei de elevi- Prof. Sevestrean Lucian, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj.....pag. 6
- Utilizarea mijloacelor moderne de proiectare și predare în învățământul special – aplicații pentru elevii cu dizabilitate intelectuală și tulburare hiperkinetică- Prof. Mircea Mărginean, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj.....pag. 8
- Proiect didactic- Prof. Bocea Ioana Maria, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu Blaj.....pag. 11
- „Educație prin bucurie”- profesor pentru învățământul primar Cădar Iulia, Liceul Tehnologic„Timotei Cipariu” Blaj.....pag. 15
- Talente dincolo de frontieră- Festivalului internațional cultural – artistic de folclor ”Flori de mai” ediția a xvi – a, 22 mai 2025-Prof. psihopedagogie specială – Enculescu Maria, Prof. kinetoterapie Teodorescu Cecilia Steliana, Prof. itinerant și de sprijin – Boescu Nicoleta Magdalena -Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia.....pag. 16

Particularitățile achiziției limbajului în contextul dizabilității cognitive

Prof. Mara Paula
Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Tulburările limbajului reprezintă rezultatul disfuncțiilor intervenite în recepționarea, înțelegerea, elaborarea și realizarea comunicării scrise și orale din cauza unor afecțiuni de natură organică, funcțională, psihologică sau educațională, care acționează asupra copilului mic în perioada apariției și dezvoltării limbajului. Datorită importanței limbajului în structurarea și desfășurarea proceselor cognitive, orice afectare a acestuia ar putea avea influența și calitatea operațiilor gândirii, relațiilor cu cei din jur și structurării personalității copilului.

Clasificare tulburărilor de limbaj

În logopedia românească, o clasificare cuprinzătoare a tulburărilor de limbaj este cea realizată de Guțu(1974).

Clasificarea logopedică combină patru criterii fiind considerată una dintre cele mai complexe și complete:

1. Criteriul anatomo- fiziologic:
  - .. Tulburări ale analizatorului verbomotor, verboauditiv;
  - .. Tulburări centrale sau periferice;
  - .. Tulburări organice sau funcționale.
2. Criteriul structurii lingvistice afectate:
  - .. Tulburări de voce;
  - .. Tulburări de ritm și fluentă;
  - .. Tulburări ale structurii fonetico - fonematice;
  - .. Tulburări complexe lexico-grmatice;
  - .. Tulburări ale limbajului scris.
3. Criteriul periodizării, în funcție de apariția tulburărilor de limbaj
  - .. Perioada preverbală (până la 2 ani);
  - .. Perioada de dezvoltare a vorbirii (2-6 ani);
  - .. Perioada verbală (peste 6 ani).
- 4.. Criteriul psihologic
  - .. Gradul de dezvoltare a funcției comunicative a limbajului;
  - .. Devieri de conduită și tulburări de personalitate.

În funcție de tulburările pe care le identifică logopedul, acesta intervine cu un program terapeutic specific tulburării de limbaj.

Clasificarea modelelor dezvoltării poate fi utilizată în depistarea modului de instalare a tulburărilor de limbaj, în copilăria mică și mijlocie, prin metoda anamnezei. Astfel se obține un indicator pentru evaluarea rezistenței la intervenția de corectare logopedică și

ca formă, număr, gen, caz, mod, timp etc.;

- tulburări sintactice - încălcări ale regulilor de codificare a mesajelor, în ceea ce privește ordinea cuvintelor în propoziții și fraze;

- tulburări semantice - privesc simbolistica, acordarea de semnificatii, codificarea și decodificarea cuvintelor și frazelor; se pot stabili metodele de învățare și reeducare a vorbirii și limbajului.

Dintr-o altă perspectivă, putem clasifica tulburările de limbaj în cinci categorii:

- tulburări fonologice - persoana nu produce sunetele conform cu regulile lingvistice ale comunicării;

- tulburări morfologice - privesc construcția cuvintelor

- tulburări pragmatice - combină discordant limbajul verbal cu comunicarea nonverbală.

Dificultățile de învățare a conținutului limbajului se referă la aspectele semantice ale limbii; asimilarea cuvintelor limbii (vocabulary, fondul lexical al limbii) nu se rezumă la memorarea etichetelor lingvistice, ci implică, procese subiective de cunoaștere a realității și de reprezentare simbolică și analitică (simboluri, concepte, judecăți și raționamente); acest proces începe în copilăria mică și continuă de-a lungul vieții prin:

- cunoașterea obiectelor și proprietăților lor esențiale;
- categorisirea obiectelor și ierarhizarea lor;
- cunoașterea fenomenelor (relații între obiecte, schimburi, apariții, dispariții, deplasări, înlocuiri etc.);

- categorisirea fenomenelor;
- relații între fenomene și relații între obiecte și fenomene.

Astfel, se învață codificarea, adică acordarea de semnificații sistematice și reprezentarea lumii externe în idei verbalizate. Codificarea și decodificarea sunt activități mintale complementare, complicate și vulnerabile în învățare. Prevenirea acestor dificultăți, frecvent întâlnite și greu de ameliorat, începe în copilărie (de la 3-4 ani) și continuă în școală cu aportul părinților, educatorilor, învățătorilor, profesorilor.

Dificultățile în învățarea utilizării limbajului pot apărea chiar dacă elevul a interiorizat forma și conținutul acestuia, însă nu le utilizează eficient în comunicare. Un bun utilizator al limbajului sesizează intențiile din limbajul partenerilor și se adaptează la contextul comunicării pentru a-și realiza propriile intenții. Pentru prevenirea dificultăților de utilizare a limbajului, programele școlare își propun exersarea comunicării, coordonată de educator și conștientizată de către elev.

Elevii cu dificultăți de utilizare a limbajului nu sunt capabili în suficientă măsură:

- să pună întrebări și să exprime diverse cerințe;
- să obțină și să rețină informații utile;
- să aibă comentarii la obiect;
- să susțină un monolog coerent, consistent și continuu;
- să beneficieze de atenția unui partener de discuție;
- să dea sens figurat unor exprimări;
- să asculte concentrat;

Cele trei aspecte ale limbajului (formă, conținut și utilizare) funcționează simultan și corelat. Acestea sunt adesea solicitate în școală, iar un limbaj deficitar creează elevului un grav prejudiciu.

Categorii de sindroame răspunzătoare de tulburări ale limbajului

C. Paunescu identifică trei categorii de sindroame răspunzătoare de tulburări ale limbajului:

- sindromul dismalurativ - condițional fie de un ritm propriu de dezvoltare, fie de o încetinire a ritmului obișnuit de dezvoltare a vorbirii, cauzată de factori somatici, afectivi sau sociali, manifestat prin întârzierea simplă în apariția și dezvoltarea vorbirii, dislalia de evoluție, bâlbâiala fiziologică, dislexia-disgrafia de evoluție ;

- sindroame extrinsece limbajului și vorbirii - afectează rostirea prin latura instrumentală a limbajului (malformații periferice structurale, leziuni periferice motorii sau senzoriale, leziuni subcorticale); formele de manifestare sunt dislalia, dizartria, disritmia (bâlbâiala, tahilalia, bradilalia);

- sindroame intrinsece limbajului și vorbirii - caracterizate printr-o simptomatologie de tip afazic, datorată unor leziuni la nivelul structurilor cortico-subcorticale ale elaborării ideationale a limbajului; în aceste condiții, limbajul și vorbirea sunt de tip disfazic (sindromul dizintegrativ) sau de tip afazic (sindromul dezintegrativ), și în acest caz cunoașterea specificului de manifestare clinică a principalelor tulburări de limbaj este o condiție fundamentală în stabilirea unui diagnostic diferențial, absolut necesar conturării programului terapeutic, precum și în prognosticul tulburării fiecărui copil în parte.

Etiologia tulburărilor de limbaj, la rândul ei, este de o mare diversitate și cunoașterea cauzelor care determină tulburarea este o altă condiție de bază în stabilirea programului terapeutic și a strategiei de lucru cu copilul deficient. Analiza cauzelor a putut stabili următoarele categorii etiologice:

1. Cauze care acționează în perioada prenatală:

- a) boli infecțioase ale mamei în perioada sarcinii;
- b) incompatibilitatea Rh între mama și făt;
- c) intoxicații;
- d) traume mecanice (care lezează fizic organismul fătului) sau psihice (stres, spaima, emoții intense resimțite de mama);
- e) carențe nutritive etc.

2. Cauze care acționează în timpul nașterii:

- a) traumatisme obstetricale;
  - b) nașteri prelungite care duc la asfixii și leziuni ale sistemului nervos central.
3. Cauze care acționează în perioada postnatală:
- a) cauze organice de natură centrală sau periferică:
    - leziuni ale sistemului nervos central provocate de unele traumatisme mecanice;
    - afecțiuni ale aparatului auditiv și fonoarticular care împiedică recepția și emiterea sunetelor (perforarea timpanului, anomalii ale buzelor, limbii, maxilarelor);
    - boli infecțioase ale copilăriei (encefalita, meningita, scarlatina, tuberculoza, rujeola, pojar etc.);
    - intoxicații cu substanțe chimice, medicamente, alcool care pot afecta organic sau funcțional mecanismele neurofiziologice ale limbajului;
  - b) cauze funcționale - privesc sfera senzorială (receptoare) și motorie (efectoare):
    - tulburarea proceselor de excitație și inhibiție la nivelul cortexului;
    - insuficiențe funcționale ale sistemului nervos central;
    - insuficiențe motorii la nivelul aparatului fonoarticular (spasticitate sau tonus scăzut al musculaturii);
    - deficiențe ale auzului fonematic (hipoacuzii, discriminare senzorială redusă);
  - c) cauze psihopedagogice
    - deficiențe mintale
    - tulburări ale memoriei, atenției, reprezentărilor vizuale și acustice ;
    - tulburări în sfera personalității
  - d) cauze psihosociopedagogice:
    - slabă stimulare a vorbirii copilului în ontogeneza timpurie;
    - carențe pedagogice (stimulare deformată a vorbirii, imitarea unor modele cu vorbire deficitară, necorectarea la timp a tulburărilor de vorbire);
    - suprasolicitare, stări conflictuale, oboseala, fenomenul de bilingvism (obligarea copilului de a învăța o limbă străină înainte de a-și forma deprinderile necesare în limba maternă).

Pornind de la tipologia și aspectele etiologice ale tulburărilor de limbaj, pot fi făcute următoarele considerații psihopedagogice cu privire la persoana și personalitatea unui subiect logopat:

- există un anumit grad de fragilitate și instabilitate la nivelul unor trăsături ale personalității din cauza intervenției unor factori perturbatori în relațiile cu stimuli externi care determină inerție în comunicare, teama de a pronunța cuvinte, manifestări comportamentale anormale, rigiditate, izolare.

În funcție de particularitățile temperamentale, varsta, educația și dezvoltarea mintală a logopatului, tulburările de limbaj pot provoca și stări de excitație psihomotorie: manifestate prin agitații permanente, în alte situații putem întâlni tulburări afectiv-emoționale și volitive care pot culmina cu stări de depresie prelungite.

La persoanele cu tulburări de vorbire pot fi identificate contradicții în rezolvarea problemelor și în studierea modalităților de acțiune mintală și practică. Atunci aceste stări se prelungesc și devin cronice, apar stări conflictuale interne ce influențează negativ formarea caracterului și dezvoltarea normală a proceselor psihice .

În cazul deficiențelor de intelect, tulburările de limbaj pot determina accentuarea tulburărilor psihice și de comportament ca urmare a deficitului funcțiilor de cunoaștere și de exprimare, a imaturității afective, a creșterii sugestibilității, impulsivității rigidiții psihomotorii, împiedicând semnificativ aprecierea corectă și adecvată a situațiilor de viață cu efecte imediate în comportamentele adaptive la stimulii de ambianță.

De asemenea, la copiii cu deficiență mintală, decalajul dintre dezvoltarea limbajului și celelalte funcții psihice este foarte evident, deoarece posibilitățile de înțelegere de idei rămân limitate, în timp ce capacitatea de exprimare înregistrează progrese interesante.

Bibliografie

Alois Gherguț, *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Polirom, 2005

STRATEGII DE NEGOCIERE ÎN MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI

Prof. Sevestrean Lucian

Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

„Negocierea este procesul prin care reușim să obținem ce vrem de la cei care vor ceva de la noi!” (Kennedy)

Negocierea reprezintă o activitate cunoscută din timpuri străvechi, termenul negociere apare consemnat pentru prima dată în secolul al VI-lea î. H., în Roma Antică, dar care a început să fie studiată în ultimele trei decenii, cercetătorii devenind extrem de preocupați de acest subiect, abordându-l din diverse puncte de vedere ca urmare a complexității și diversității sale.

Procesului de negociere poate fi abordat în diverse contexte: economic, politic, juridic, social, cultural și educațional. Realizările majore ale societății ultramoderne impun o dezvoltare a tuturor sferelor, inclusiv a celei educaționale. În condițiile dezvoltării de anvergură a societății, ce prevăd modernizarea continuă a sistemului de învățământ, implementarea noilor strategii negociatoare în cadrul sistemului managerial educațional este absolut indispensabilă.

Managerul școlar este obligat, în noile condiții, să negocieze cu elevii (pentru păstrarea unui climat corespunzător sau pentru elaborarea unui regulament de ordine interioară, sau pentru a-i convinge să studieze în instituția de învățământ pe care o conduce), cu părinții (pentru organizarea unor acțiuni educative non-formale, pentru formarea asociației de părinți), cu administrația locală și agenții economici (pentru obținerea unor resurse financiare suplimentare), cu profesorii (pentru tratarea diferențiată sau personalizată a unor elevi, pentru participarea în diverse proiecte educaționale), cu inspectoratul (pentru a asigura un personal calificat).

Pentru o negociere reușită în educație ar fi importantă respectarea următoarelor etape:

1. Pregătirea negocierii;
2. Elaborarea unei strategii;
3. Începerea negocierii;
4. Clarificarea pozițiilor;
5. Negocierea propriu-zisă;
6. Încheierea negocierii.

Există patru surse principale de putere ce pot influența negocierea în educație: personalitatea, funcția, cunoștințele și instinctul celor care sunt implicați în actul negocierii.

Negocierea educațională este în deplin acord cu prioritățile învățământului actual de calitate, de aceea este necesar de a forma competența de negociere la managerii școlari pentru a oferi un nou impuls actului managerial. În condițiile unei educații aflate în schimbare și ale unui mediu „turbulent” trebuie cunoscute aspectele de negociere, tehnicile de negociere pentru a soluționa rapid și eficient conflictele din interiorul colectivului unității școlare sau cele posibile.

Acestea se impun a fi rezolvate într-o transparență deplină și prin consens. Promovarea actului de negociere este, în contextul reorientărilor priorităților educaționale, care necesită actualizări sistematice și ajustări la cerințele actuale ale pieței educaționale, în favoarea unei „Școli prietenoase copilului”.

Un bun negociator trebuie să respecte o serie de reguli procedurale, fără de care procesul de negociere are puține șanse de reușită (după M. Scherer):

- să asigure o bună înțelegere reciprocă, verificată permanent pe parcursul negocierii;
- să spună ceea ce crede, fără prejudecăți referitoare la intențiile partenerului;
- să exprime nevoile, interesele, chiar și sentimentele personale, fără a scoate în evidență, de fiecare dată, divergențele de opinie;
- să abordeze punctele negociabile și să le evite pe cele ne-negociabile;
- să se pună, permanent, "în pielea" partenerului;

- să evite furia și orice expresie emoțională intensă;
- să fie capabil să reformuleze ideile exprimate, pentru a facilita descoperirea punctelor comune;
- să critice ce spun oamenii și nu ceea ce sunt ei;
- să caute și să găsească soluții de câștig mutual.

TIPURI DE CONFLICTE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI CARE POT FI NEGOCIATE:

1.Conflicte între elevi

Profesorul se confruntă în fiecare zi cu un număr foarte mare de conflicte. El trebuie să fie un pacificator care utilizează constructiv conflictul, în vederea atingerii finalităților educaționale stabilite. Cauzele concrete ale conflictelor dintre elevi pot fi : atmosfera competitivă, atmosfera de intoleranță, comunicare slabă, exprimarea nepotrivită a emoțiilor.

2.Conflicte între profesor și elev

Conflictele din clasa de elevi sunt generate de discrepanța dintre sistemul de valori, interesele și nevoile elevilor și sistemul pe care îl reprezintă profesorul. Situațiile conflictuale elev-profesor pot fi împărțite în:

- a) probleme legate de elevi - presiuni din partea colegilor, hrana și somnul, plictiseala, nevoia de recunoaștere socială, mai ales din partea colegilor. izolarea socială, ignorarea regulilor, transferul afectiv, anxietatea;
- b) probleme legate de profesor: lipsa de experiență, probleme de comunicare, diferențe de atitudine, probleme personale.

3.Conflictele între profesori și părinți

Principalele cauze ale acestor conflicte sunt: comunicarea defectuoasă din cauza neînțelegerilor sau numărului mic de contacte pe parcursul unui an școlar, conflictul de valori și lupta pentru putere - părinții au prejudecăți bazate pe experiențele lor anterioare sau nu le este clar care este rolul profesorilor în viața copiilor.

4.Conflictele între profesori

Conflictele dintre profesori pot fi de natură personală sau profesională. Conflictele dintre profesori sunt determinate, mai ales, de lupta pentru obținerea unor avantaje (obținerea gradăției, de exemplu), lupta pentru obținerea unor funcții de conducere (șef de catedră sau de comisie metodică, membru în consiliul de administrație, director adjunct, director, inspector) sau pentru afirmare (obținerea de premii de către elevii lor care participă la diverse concursuri școlare, obținerea gradului didactic I sau II etc.), lipsa spațiilor adecvate (a laboratoarelor), a materialelor didactice.

Sfaturi pentru reușita negocierii :

- Puneți-vă în locul lor.
- Nu îi condamnați pe ei pentru problemele dvs.
- Nu încercați să schimbați caracterul oamenilor.
- Să nu ajungeți la explozii emoționale.
- Vorbiți în așa fel încât să fiți înțeleși.
- Priviți spre viitor, nu spre trecut.
- Fiți ferm, dar flexibil în relațiile cu oamenii.
- Separați găsirea de soluții de luarea deciziilor.
- Identificați interesele comune.
- Puneți de acord interesele divergente.
- Să nu faceți, niciodată, apel la presiuni.

Cunoașterea formelor și a genurilor de negociere este o sarcină de maximă importanță pentru cadrul didactic, din perspectiva formării sale manageriale. La nivelul formării cadrului didactic, dezvoltarea și exersarea unor strategii de negociere este un obiectiv de primă importanță al managementului clasei de elevi.

I. STUDIU DE CAZ

Elevul S. C...., manifestă tendințe de *izolarea socială*

Caracteristici comportamentale: se integrează greu în colectivul clasei, se simte marginalizat.

Manifestă un mimetism exagerat în raport cu comportamentul grupului. În dorința de a fi asemănător cu ceilalți membri ai clasei, exagerează cu unele manifestări, provocând disconfort colegilor și dificultăți de control profesorului.

Amenințări:

Fiind un elev fără prieteni se află într-un cerc vicios: neavând prieteni, nu-și poate dezvolta deprinderile sociale cerute pentru o astfel de relație, neavând deprinderile sociale necesare, nu își pot face prieteni.

Stângăciilor sale de relaționare socială (aroganță, impulsivitate, comportament jignitor etc.) pot provoca aversiune și respingere din partea colegilor.

Metode de remediere prin negociere:

Pentru a determina ieșirea din acest cerc vicios, profesorul îi poate crea oportunități de participare la activități de învățare care presupun cooperare, reciprocitate, soluționarea conflictelor pe cale amiabilă;

Profesorul îi oferă consilierea de care are nevoie pentru a-și îmbunătăți comportamentul în relațiile viitoare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherguț A., *Management general și strategic în educație*, Iași: Polirom, 2007;
2. Hiltrop Jean M., Udall Sheila, *Arta negocierii*, București: Teora, 2000
3. Iosifescu Ș., *Negociere și managementul conflictelor*, Suport de curs, 2006 ;

Utilizarea mijloacelor moderne de proiectare și predare în învățământul special – aplicații pentru elevii cu dizabilitate intelectuală și tulburare hiperkinetică

Prof. Mircea Mărginean
Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Mijloacele moderne de proiectare și predare includ o gamă largă de instrumente digitale: table interactive, aplicații educaționale, platforme de e-learning, programe de realitate augmentată, jocuri educaționale și materiale multimedia.

Aceste resurse sprijină procesele cognitive prin stimulare vizuală și auditivă, oferind feedback imediat și adaptând nivelul de dificultate în funcție de nevoile elevului.

- Pentru copiii cu **dizabilitate intelectuală**, tehnologia contribuie la claritatea instrucțiunilor și la învățarea pas cu pas.
- Pentru elevii cu **tulburare hiperkinetică**, ajută la menținerea atenției prin interactivitate și recompense rapide.

Exemple de aplicații și utilizări la clasă

În activitățile de la clasă, cadrele didactice pot utiliza aplicații precum **Wordwall**, **Kahoot** sau **LearningApps** pentru exerciții interactive, adaptate nivelului cognitiv al elevilor.

Exemple practice:

- **Wordwall** – Activitate de consolidare a vocabularului:

Elevii cu dizabilitate intelectuală pot folosi exerciții interactive de tip *matching* sau *fill in the blanks* pentru recunoașterea literelor și cuvintelor.

Elevii cu tulburare hiperkinetică sunt stimulați să participe activ și să finalizeze sarcinile într-un timp scurt, menținând atenția și implicarea.

- **Kahoot** – Activitate de verificare interactivă:

Profesorul creează un *quiz* cu întrebări simple de matematică sau cunoștințe generale.

Elevii răspund în echipă sau individual, iar feedback-ul imediat și punctajul îi motivează și le canalizează energia într-un mod constructiv.

- **LearningApps** – Exercițiu de asociere logică:

Elevii pot realiza jocuri de tip *drag and drop* pentru potrivirea imaginilor cu cuvintele sau numerele corespunzătoare.

Această activitate dezvoltă memoria vizuală, atenția și capacitatea de concentrare a elevilor cu dificultăți de învățare sau tulburare hiperkinetică.

- **Realitate augmentată (AR)** – Activitate vizuală:

Folosind aplicații AR, elevii pot vizualiza obiecte 3D sau situații educaționale simulate (de exemplu: plante, animale, forme geometrice).

Astfel, procesul de învățare devine mai atractiv și mai concret, facilitând înțelegerea conceptelor abstracte.

- **Tablă interactivă / Proiector** – Activitate colaborativă:

Elevii lucrează în grupuri mici la rezolvarea unor probleme sau jocuri educative afișate pe tablă.

Profesorul poate evidenția răspunsurile corecte și poate oferi feedback imediat, stimulând cooperarea și învățarea prin descoperire.

Beneficiile integrării tehnologiei în educația specială

Integrarea mijloacelor moderne de proiectare și predare în învățământul special oferă oportunități valoroase pentru dezvoltarea competențelor elevilor cu dizabilitate intelectuală și tulburare hiperhiperkinetică. Printre principalele beneficii se numără:

- personalizarea procesului de învățare;
- creșterea motivației și implicării;
- dezvoltarea abilităților digitale;
- facilitarea cooperării și a comunicării;
- monitorizarea progresului individual.

Tehnologia nu trebuie privită ca un scop în sine, ci ca un **instrument flexibil**, capabil să sprijine individualizarea învățării și să stimuleze motivația intrinsecă. Prin adaptarea conținuturilor, a ritmului și a formelor de prezentare, cadrele didactice pot transforma procesul educațional într-un demers atractiv, eficient și incluziv.

Concluzii

Utilizarea mijloacelor moderne de proiectare și predare în învățământul special reprezintă o direcție esențială pentru educația viitorului. Prin valorificarea potențialului tehnologic, profesorii pot crea experiențe de învățare personalizate, interactive și motivante, care sprijină dezvoltarea globală a elevilor cu dizabilitate intelectuală și tulburare hiperkinetică.

Astfel, tehnologia devine un partener pedagogic indispensabil într-o școală incluzivă, modernă și centrată pe nevoile fiecărui copil.

Bibliografie

- Andrei, M. (2022). *Tehnologia informației în educația incluzivă*. Editura Polirom.
- Bădescu, A. & Călin, D. (2021). *Strategii moderne de predare pentru elevii cu CES*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Ionescu, L. (2023). *Utilizarea platformelor digitale în educația specială*. Revista Învățământului Modern, nr. 4.
- Pătru, C. (2020). *Tehnologii educaționale și incluziune*. Editura Universitară.
- Stoica, V. (2024). *Resurse digitale și adaptări curriculare pentru elevii cu dizabilități*. Editura Sigma

PROIECT DIDACTIC

Prof. Bocea Ioana Maria
Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

CLASA : I (Inv. Special)

ARIA CURRICULARA: Limba si comunicare

DISCIPLINA – Abilitati de comunicare si limbaj

SUBIECTUL LECTIEI : “ *Personaje bune-personaje rele*”

TIPUL ACTIVITATII : Activitate de consolidare și verificare a cunoștințelor

COMPETENTE GENERALE: Consolidarea cunoștințelor despre povesti și personajele acestora precum și aplicarea acestora în diverse contexte de învățare . Educarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter si formarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți.

COMPETENTE SPECIFICE :

C₁- să enumere povestile cunoscute;

C₂- sa recunoasca pe baza unor ghicitori personajele din povestile date;

C₃- sa clasifice personajele date pe baza faptelor savarsite in “personaje bune” si “personaje rele”;

C₄- sa exemplifice comportamente bune/rele din propria viata;

C₅- să formuleze propoziții corecte din punct de vedere gramatical în cadrul lectiei;

C₆- să manifeste o implicare afectivă în realizarea cerințelor.

STRATEGII DIDACTICE

1. Resurse procedurale

✓ Metode și procedee : conversația, explicația, jocul didactic, exercițiul, conversația euristica, metoda ciorchinului

✓ Forme de organizare : individual, frontal.

2. Resurse materiale : imagini cu personaje din povesti, fișe de lucru, , carioci, creioane colorate , tabla magnetica

3. Resurse temporale : 45 minute

4. Resurse umane : 5 elevi

5. Resurse spațiale : sala de clasă

6. Forme și tehnici de evaluare : observarea sistematică, aprecieri verbale, evaluare reciprocă.

Moment ele lectiei	Conținutul Științific	Metode	Mijloace	Forme de organiza re	Evaluare

1.Moment organizatoric	Se asigura climatul optim desfășurării activităților propuse. Copiii răspund salutului, salutând apoi și invitații ! <i>“Bună dimineața și bine ați venit la noi !!”</i> Voi anunța copiii ca astăzi sunt prezente la noi personaje din povești și va trebui să se salute folosind numele unui personaj dintr-o poveste.(ex:Bună dimineața,Scufita Rosie!).	Conversația		Frontală	Aprecieri verbale
2.Captarea atenției	Voi anunța copiii că în drum spre școală am găsit o trăsătură cu o scrisoare în ea.Voi da citire scrisorii: <i>„Eu sunt Trăistuța cu povești Tortuța mi s-a rupt,m-am răsturnat, Povești și personaje au scăpat Și ursul,iepureșul și broșuța Lupul și vulpea,baba și fata Iezii ,căprioța ,cocoșul și moșul S-au răspândit în lume Vă rog copii să mi le adunați Si după fapte să mi le clasificați. De-au făcut rău ,de-au făcut bine Clasificați-le cum se cuvine”</i>	Conversația euristică		Frontal	Observarea comportamentului verbal și nonverbal
3.Anunțarea temei	Astăzi vom realiza jocul “Cine este? Cum este?” și vom clasifica personajele după faptele pe care le-au făcut. Va trebui să fii atent la ghicitorile pe care le voi citi,să identificați personajul despre care se vorbește în ghicitoare.	Explicația		Frontal	Observarea focalizării și menținerii atenției
4.Dirijarea învățării	a)explicarea și demonstrarea regulilor jocului Voi citi câte o ghicitoare.Un copil va trebui să ghicească despre personajul și povestea din care face parte ,apoi să aleagă imaginea cu personajul despre care s-a vorbit în ghicitoare și să-l lipească la ciorchinele corespunzător după faptele savarsite. b)<u>jocul de probă</u> Ofer explicații suplimentare în cazul în care se constată că regulile sau modul de desfășurare nu au fost bine înțelese. c)executarea jocului propriu-zis	Conversația euristică Explicația Exercițiu de identificare	Imagini cu personaje din povești Fleepchart	Frontal Frontal	Observarea măsurii în care sunt înțelese

Dupa ce toti copiii au inteles regulile jocului se trece la executarea jocului propriu-zis. Un copil va identifica personajul despre care s-a vorbit in text ,va alege imaginea corespunzatoare si-o va lipi la ciorchinele cu “fapte bune” sau la cel cu “fapte rele”. “In casuta din padure Eu indata fac curat : Farfurii , cescute , oale , Stau acum frumos in raft , Si hainute si patuturi Astazi am aerisit , Iar piticii pot sa vina , Totul este pregatit.” (Alba-ca –Zapada) Iezii mamei , iezi frumosi Mai ramaneti sanatosi... Insa lupul daca vine , Sa incuiati usa bine ! (Capra cu trei iezi) Cred ca ma cunosteti bine ! Eu sunt lupul cel vestit Si pe iezi si pe Scufita Uneori i-am inghitit . Mi-a venit de hac cumatra , Vanatorul iscusit , Dar , sa stiti , de-atunci , prieteni , Jur pe par , m-am cumintit ! (Lupul) Vai , ce greu e sa fii vulpe , Caci toti te vorbesc de rau ! Spun ca-s hoata , ca-s vicleana Ori ... ca mint ... Si-mi pare rau . M-ati vazut , copii , vreodata C-o gaina de furat ? Uite , sacu-i gol acum ... , De ... trei zile n-am mancat ! (Vulpea) Lupul rau m-a pacalit Crezand ca-i nepoata mea Inauntru l-am pofitit Si pe locm-a si-nghitit. (Bunica) Pe carare tot mergand	Joc didactic Explicatia Exercițiu de selectare Joc didactic Explicatia Demonstrația Exercițiul Conversația euristică Exercițiu de selectare Joc didactic Explicatia Demonstrația Exercițiul	Metoda “ciorchinel ui” Imagini cu personaje din povesti Metoda “ciorchinel ui”	Frontal Individu al	și respectate regulile Observarea măsurii în care sunt înțelese și respectate regulile
			Frontal	Aprecieri verbale
			Frontal	Observarea măsurii în care sunt înțelese și respectate regulile

	A-ntalnit lupul flamand. De sfatul mamei a uitat Si greseala a costat. (Scufita Rosie) De cel mic n-a ascultat Dupa usa s-a ascuns Si zavorul el a tras. (Iedul mare) Cucurigu ! Cucurigu ! Hai , deschide iute poarta , Mosule , ca am venit Cu doi bani gasiti in punga Si cu ce-am agonisit . Cucurigu ! Cucurigu ! Strig de zor sa m-auziti , In ograda mosului Rog cu totii sa poftiti ! (Cocosul) Toata ziua intreba: “Oglinda ,oglinjoara Cine-I cea mai frumoasa din tara?” Cand raspunsul il afla Mai rau se infuria.” (Mama Albei-ca-Zapada) Intr-o zi cu soare A plecat la plimbare Ca sa-I duca bunicutei Ceva bun de mancare. (Scufita Rosie)	Exercițiu de selectare Joc didactic Explicația Demonstra ția Exercițiul Joc didactic Explicația Exercițiul	Imagini cu personaje din povesti Metoda “ciorchinel ui”	Frontal Individu al	Aprecieri verbale
4.Asigurarea feed-backului	Elevii vor trebui sa-si aleaga ce personaj din poveste ar dori sa fie.Fiecare copil va colora personajul.Se va face centralizarea raspunsurilor identificandu-se personajul preferat de clasa.	Explicatia Exercitiul	Imagini personaje din povesti	Frontal Individu al	Aprecieri verbale
5.Încheierea activității	Aprecieri stimulative asupra modului de organizare pe grupuri.	Conversația		Frontal Individu al	

Ce personaj ti-ai dori sa fii?

„EDUCAȚIE PRIN BUCURIE”

profesor pentru învățământul primar Cădar Iulia
Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

„EDUCAȚIE PRIN BUCURIE” este titlul proiectului de parteneriat care continuă tradiția colaborării celor două instituții partenere „Colegiul Național „I.M.Clain” și Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” din Blaj, în care sunt implicați elevi de la profil pedagogic și elevi de la învățământul special.

Copiii cu cerințe educaționale speciale, mai mult decât ceilalți copii, au nevoie de o permanentă socializare și colaborare cu alți copii pentru asigurarea integrării lor sociale.

Prin activitățile educative desfășurate în cadrul acestui proiect, pentru copii, orice exercițiu devine o joacă pe care o realizează în mod natural, fără să li se pară că depun vreun efort considerabil. Astfel copiii se eliberează de tensiuni și anxietăți, își exprimă emoțiile și găsesc noi căi de comunicare mai diferite de cele cunoscute până acum, astfel încât să se adapteze și să se integreze mai ușor. Activitățile realizate sunt accesibile și permit armonizarea relațiilor interpersonale ale copiilor. Activitățile acestui proiect au fost gândite astfel încât să acopere o gamă cât mai largă de jocuri și exerciții: jocuri și exerciții educative, jocuri și exerciții senzoriale, povestiri cu mișcare și muzică, comunicare prin intermediul teatrului, crearea de povești muzicale.

Implicarea elevilor practicanți în activitățile desfășurate împreună cu elevii cu CES este extrem de benefică pentru acomodarea în lucrul cu copiii, pentru dezvoltarea lor personală, interacțiunea socială și bunăstarea generală a tuturor. Activitățile oferă elevilor practicanți și copiilor cu CES oportunități de a-și explora interesele, de a dezvolta noi abilități și de a construi relații semnificative. Beneficiile implicării elevilor de la profilul pedagogic în activități de voluntariat sunt multiple, petrecerea timpului în activități de voluntariat poate contribui la realizarea de noi conexiuni, la formarea de noi abilități utile în carieră.

BENEFICIILE ACTIVITĂȚILOR DESFĂȘURATE ÎN COLABORARE:

- Motivarea și responsabilizarea tuturor celor implicați în activitățile proiectului;
- Implicarea elevilor în activități de voluntariat;
- Crearea unei atmosfere de bucurie, toleranță, acceptare.
- Încă din perioada scrierii proiectului s-au prevăzut acțiuni concrete specifice de natură să contribuie la sustenabilitatea proiectului, care se vor consolida ulterior pe perioada implementării activităților și după finalizarea acestuia.
- Cunoștințele și deprinderile dobândite de beneficiarii acestui proiect se vor reflecta direct în calitatea vieții lor. Activitatea comună poate deveni un mijloc important în cadrul programului de intervenție la care copiii cu dizabilități participă sau ar trebui să participe. Aceasta facilitează efectele recuperatorii, compensatorii și de dezvoltare, valorificând experiențele acestora.

- Totodată, activitățile derulate în acest proiect vor putea fi multiplicare ca exemplu de bună practică după finalizarea proiectului și pentru alte categorii de beneficiari.
- Proiectul va promova atât prin activitățile desfășurate cât și prin intermediul persoanelor implicate colaborarea, toleranța și înțelegerea, promovează armonia și incluziunea în societate.

Am petrecut și cu siguranță vom mai petrece „timp prețios” împreună: elevi mici și mari se joacă, lucrează, se bucură. Se stabilesc astfel noi și reale punți de comunicare între elevii speciali - elevii practicanți - cadre didactice, trăind „bucuria companiei”, „bucuria împărtășirii experiențelor și reușitelor”.

FESTIVALULUI INTERNAȚIONAL CULTURAL – ARTISTIC DE FOLCLOR ”FLORI DE MAI”

EDIȚIA A XVI – A, 22 MAI 2025

Prof. psihopedagogie specială – Enculescu Maria
Prof. kinetoterapie – Teodorescu Cecilia Steliana
Prof. itinerant și de sprijin – Boescu Nicoleta Magdalena
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia

În perioada 22.05.2025, un grup de elevi din cadrul Școlii Centrului Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia, proveniți din clasele pentru copii cu deficiențe ușoare și grave, au participat cu succes la Concursul Internațional „Flori de Mai”, un eveniment dedicat promovării talentelor artistice și creative ale copiilor din învățământul special și cel integrat.

Reprezentanții școlii au fost elevii din clasa a VII-a def. ușoare (*Gecan Gabriela*), VII-a Def. Grave (*Pavel Robert Casian, Petruț Sebastian, Pușcău Mihai, Kiș Elena*), clasă dedicată copiilor cu deficiențe grave, și o elevă din clasa a VI-a def. ușoare (*Zoltan Rebeca*), care au dat dovadă de implicare, perseverență și multă creativitate în pregătirea momentelor artistice și a lucrărilor prezentate.

Rezultate obținute:

Locul II – Secțiunea Dans: Un grup format din elevii clasei a VII-a și a IV-a a impresionat juriul și publicul printr-un moment coregrafic expresiv, adaptat nevoilor și abilităților lor. Dansul, pregătit cu grijă și dedicare de către cadrele didactice (*Prof. Enculescu Maria, Prof. Teodorescu Cecilia, Boescu Nicoleta*), a reflectat armonia de grup, coordonarea și bucuria exprimării prin mișcare.

1. Poza din culise

2. Poze pe scenă

Locul II – Secțiunea Decorațiuni: Un elev, de această dată din clasa a VII-a, a fost premiat cu locul II pentru contribuția sa artistică, reușind să impresioneze prin îmbinarea culorilor, atenția la detalii și respectarea tematicii concursului.

Locul I – Secțiunea Decorațiuni: O elevă din clasa a VII-a a obținut premiul I pentru o lucrare originală și minuțios realizată, demonstrând abilități artistice deosebite, dar și o sensibilitate aparte în exprimarea creativității.

Un moment deosebit prezentat de cei patru elevi prezenți a fost “*Șezătoarea din trecut în perioada Paștelui în jud. Alba*” .

Poza 3. Momentul de început.

Poza 4. Momentul de pe scenă.

Participarea la acest concurs a avut o valoare educativă și emoțională deosebită pentru elevi, oferindu-le ocazia de a interacționa cu copii din alte școli și țări, de a-și exprima potențialul și de a trăi bucuria reușitei într-un cadru festiv și prietenos.

Scopul acestui proiect a fost acela de a asigura că fiecare copil are șanse egale de dezvoltare și integrare socială prin promovarea și creșterea sentimentului de apartenență la comunitate, încurajând toleranța, nediscriminarea și solidaritatea cu semenii, ca valori ale societății actuale.

Poza 5. Toată echipa.

De asemenea scopul acestui proiect a fost de a aduce în atenția comunității, faptul că și elevii cu CES sunt capabili să creeze emoție.

În concluzie - Experiența festivalului Internațional „Flori de Mai” a fost una memorabilă, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice implicate. Rezultatele obținute confirmă importanța incluziunii și a susținerii copiilor cu nevoi speciale în activități extracurriculare și competiții care le pot valorifica talentele și pot contribui la dezvoltarea încrederii în sine.

Ne exprimăm recunoștința față de organizatorii concursului pentru oportunitatea oferită și față de echipa didactică pentru implicarea continuă în sprijinirea acestor copii minunați.

Bibliografie:

- Poze din arhiva personală
- Regulamentul Festivalului Internațional Folcloric “Flori de Mai”

**"Din brațe fă-ți aripi de fier
Și zboară cu ele spre cer!"
(Ion Minulescu)**

**PUBLICAȚIE REALIZATĂ CU SPRIJINUL
INSPECTORATULUI ȘCOLAR JUDEȚEAN ALBA
CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA**